

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1) L., s.r.o., 2) M., s.r.o., 3) T. M. SK, s.r.o., 4) D. P. SK, s.r.o., 5) L., s.r.o., všetci zastúpení advokátom JUDr. E. K.**, proti odporcovi: **Daňový úrad Kráľovský Chlmec**, o návrhu na ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej moci, konajúc o odvolaní navrhovateľov v prvom až piatom rade proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 7 S 11798/2010-25 zo dňa 6.októbra 2010 v časti výroku o náhrade trov konania, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **m e n í** rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7 S 11798/2010-25 zo dňa 6.októbra 2010 v časti výroku o náhrade trov konania tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľom trovy konania do rúk advokáta JUDr. E. K., v sume **684,84 €**, do 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

Účastníci **nemajú** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 7 S 11798/2010-25 zo dňa 6.októbra 2010

- I. spojil veci vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7 S 11798/2010 (navrhovateľ L., s.r.o.), 7 S 13864/2010 (navrhovateľ M., s.r.o.), 7 S 13869/2010 (navrhovateľ T. M. SK, s.r.o.), 7 S 13884/2010 (navrhovateľ

D. P. SK, s.r.o.) a 7 S 13889/2010 (navrhovateľ L., s.r.o.) na spoločné konanie, ktoré sa bude viesť pod sp. zn. 7 S 11798/2010,

- II. zakázal odporcovi pokračovať vo výkone daňovej kontroly na zistenie oprávnenosti nároku
- i. navrhovateľa L., s.r.o. na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2009 na základe poverenia na výkon kontroly č. 738/320/21735/09/Rop,
 - ii. navrhovateľa M., s.r.o. na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2009 na základe poverenia na výkon daňovej kontroly č. 738/320/53/2219/10/Fab zo dňa 5.februára 2010,
 - iii. navrhovateľa T. M. SK, s.r.o. na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2009 na základe poverenia na výkon daňovej kontroly č. 738/320/ 21519/2009/Seb,
 - iv. navrhovateľa D. P. SK, s.r.o. na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2009 na základe poverenia na výkon daňovej kontroly č. 738/320/2400/2010/Fri,
 - v. navrhovateľa L., s.r.o. na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie február 2010 na základe poverenia na výkon daňovej kontroly č. 738/320/7922/2010/KOV zo dňa 20.apríla 2010 po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.
- III. zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľom trovy konania do rúk advokáta JUDr. E. K., v sume 682,02 € do 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupoval podľa § 250v ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku a úspešným navrhovateľom priznal náhradu trov konania v sume 682,02 €. Tieto trovy pozostávajú z odmeny za poskytovanie právnych služieb podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom od 1.júna 2010 (ďalej len vyhláška). Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou

zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Preto odmena za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby) predstavuje sumu 561,08 € (základná sadzba tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 4 vyhlášky je 120,23 € a zvýšená základná sadzba tarifnej odmeny o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach je 280,54 €). Ďalej advokátovi, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, bola priznaná daň z pridanej hodnoty vo výške 19 % zo sumy 561,08 €, t.j. 106,60 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) a dvakrát režijný paušál po 7,21 € - spolu 14,42 €.

Proti rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania podali navrhovatelia v prvom až piatom rade odvolanie, v ktorom navrhli rozsudok krajského súdu v napadnutej časti zmeniť a priznať im trovy konania vo výške uplatnenej v jednotlivých žalobách, teda 5 x 250,46 €, 5 x DPH 45,69 €, 5 x režijný paušál 14,42 € v celkovej výške 1502,85 €. Uviedli, že krajský súd nesprávne právne posúdil otázku náhrady trov konania, jeho záver je v rozpore s vyhláškou. Pri spojení dvoch alebo viacerých vecí v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je možné postupovať podľa § 13 ods. 3 vyhlášky a aj pri spojení vecí sa použije osobitná úprava podľa ustanovenia § 11 ods. 4 vyhlášky. Z ustanovenia § 11 ods. 4 vyhlášky jednoznačne vyplýva, že predstavuje osobitnú úpravu vo vzťahu k § 9 ods. 1 vyhlášky, podľa ktorej vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku sa základná sadzba tarifnej odmeny nestanoví podľa tarifnej hodnoty veci (§ 9, § 10), ale je pevne určená vo výške jednej šestiny výpočtového základu (§ 11 ods. 4). Poukázal na ustanovenie § 13 ods. 3 vyhlášky, podľa ktorého pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Z citovaného ustanovenia nevyplýva, že pre účely § 13 ods. 3 vyhlášky je možné stanoviť vec s najvyššou hodnotou a následne základnú sadzbu tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou. Z tohto ustanovenia tiež nevyplýva, že pre účely § 13 ods. 3 vyhlášky sa za základnú sadzbu tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou považuje základná sadzba tarifnej odmeny vypočítanej podľa § 11 ods. 4 vyhlášky. Z týchto dôvodov podľa navrhovateľov v prvom až piatom rade v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nemožno postupovať pri spojení dvoch alebo viacerých vecí podľa § 13 ods. 3 vyhlášky, ale aj pri spojení vecí sa použije osobitná úprava podľa

ustanovenia § 11 ods. 4 vyhlášky. Poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 40/2007, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 48/97, II. ÚS 56/05, Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23.septembra 1997.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľov nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2, § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu v napadnutej časti výroku o náhrade trov konania a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je v napadnutej časti potrebné zmeniť a navrhovateľom v prvom až piatom rade priznať náhradu trov konania vo výške 684,84 € avšak z iných dôvodov, ako uvádzali v odvolaní navrhovatelia v prvom až piatom rade.

V predmetnej právnej veci išlo o konanie podľa piatej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku - konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy – v ktorom sa pri priznaní náhrady trov konania postupuje podľa kritéria úspešnosti navrhovateľov (§ 250v ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku).

Navrhovatelia v prvom až piatom rade mali v konaní úspech – krajský súd zakázal odporcovi pokračovať vo výkone daňovej kontroly na zistenie oprávnenosti nároku navrhovateľov v prvom až piatom rade na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty v jednotlivých zdaňovacích obdobiach – preto im krajský súd priznal náhradu trov konania postupom podľa § 250v ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku, § 11 ods. 4, § 13 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky.

Pre výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny boli rozhodujúce viaceré faktory – ide o konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku a došlo k spojeniu piatich súvisiacich vecí. V nadväznosti na to sa na vec aplikujú príslušné ustanovenia vyhlášky - § 1, § 11 ods. 4, § 13 ods. 3, § 15, § 18 ods. 3.

Účelom vyhlášky je na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 83 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom

podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o advokácii) upraviť spôsob určenia a výšku odmeny, náhrady hotových výdavkov a náhrady za stratu času advokáta za právne služby poskytované klientom na základe dohody alebo ustanovenia na to oprávneným orgánom. Vyhláška pri určení odmeny advokáta preferuje zmluvnú odmenu (dohoda medzi advokátom a jeho klientom); v prípade že k dohode nedôjde, na určenie odmeny advokáta sa použijú ustanovenia tejto vyhlášky o tarifnej odmene (§ 9 až § 14). Výpočtovým základom pre tarifnú odmenu je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Osobitná základná sadzba tarifnej odmeny vo veciach preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, bola zavedená vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška s účinnosťou od 1. júna 2009. Ide o reakciu na judikatúru súdov v oblasti priznávania náhrady trov právneho zastúpenia vo veciach správneho súdnictva; hodnotu veci nie je možné oceniť v peniazoch podľa § 10 vyhlášky, a preto úkony právnej pomoci vykonávané právnym zástupcom v správnom súdnictve je potrebné posudzovať ako hodnotu veci alebo práva, ktoré nie je možné vyjadriť v peniazoch a postupovať podľa § 11 ods. 4 vyhlášky (bližšie k tomu dôvodová správa k vyhláške č. 209/2009 Z.z.).

Na základe uvedených skutočností je podľa § 11 ods. 4 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku jedna šestina výpočtového základu (s výnimkou dávkových vecí, vecí sociálneho poistenia, sociálnych služieb a priestupkov). Vzťah medzi ustanoveniami § 10 a § 11 je rovnocenný, nemožno ho hodnotiť na báze všeobecného a osobitného ustanovenia, pretože každé sa týkajú odlišného spôsobu výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny v závislosti od možnosti peňažného vyjadrenia hodnoty veci alebo práva, ktoré je predmetom súdneho konania. Jeden spôsob výpočtu vylučuje druhý a naopak; nemožno súbežne použiť obidva spôsoby výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny. Možnosť tretieho spôsobu výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny v trestnom konaní a v konaní o priestupkoch upravuje § 12 vyhlášky, ale tento spôsob výpočtu sa predmetnej právnej veci netýka.

Takto určená základná sadzba tarifnej odmeny advokáta môže následne podliehať zvýšeniu alebo zníženiu, ktoré upravuje ustanovenie § 13 vyhlášky. Toto ustanovenie,

vzhľadom na systematiku vyhlášky a zaradenia tohto ustanovenia až za jednotlivé spôsoby výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny, sa týka tak základnej sadzby tarifnej odmeny určenej podľa § 10 ako aj podľa § 11 bez rozdielu (bližšie k tomu dôvodová správa k návrhu vyhlášky č. 655/2004 Z.z.). Preto ak došlo k spojeniu dvoch alebo viacerých právnych vecí podľa § 112 Občianskeho súdneho poriadku, bez ohľadu na spôsob výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny (§ 10, § 11 vyhlášky), sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Logickým, gramatickým, systematickým výkladom a výkladom e racione legis možno dospieť k záveru, že ak je hodnota veci vo všetkých spojených veciach rovnaká, určí sa hodnota ktorejkoľvek veci ako základná, ku ktorej sa následne pripočíta jedna tretinu súčtu hodnôt ostatných spojených vecí. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožňuje s názorom navrhovateľov v prvom až piatom rade, že ustanovenie § 13 ods. 3 vyhlášky sa týka len výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 10 vyhlášky. Aj v prípade výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 10 vyhlášky môže nastať situácia (aj keď zriedkavá), že v jednotlivých spojených veciach bude hodnota veci rovnaká, potom, ak by odvolací súd prijal názor navrhovateľov, by aj v tomto prípade (§ 10 vyhlášky) bol vylúčený postup podľa ustanovenia § 13 ods. 3 vyhlášky.

Napokon, názor navrhovateľov odporuje aj základnému ústavnému princípu právnej istoty v súvislosti s priznaním práva na náhradu trov úspešnému účastníkovi konania (§ 142, § 250k, § 250v ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku), keď by úspešný účastník konania v spore, v ktorom by bola základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa § 10 vyhlášky, bol neoprávnene zvýhodnený oproti úspešnému účastníkovi v spore, v ktorom by bola základná sadzba tarifnej odmeny určená podľa § 11 vyhlášky, a naopak.

V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III. ÚS 341/07-38 z 1. júna 2008, podľa ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení

právných predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení; ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy totiž nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

Na základe uvedených skutočností Krajský súd v Košiciach správne zvolil postup výpočtu tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby vzhľadom na spojenie vecí (piatich vecí) podľa § 11 ods. 4, § 13 ods. 3 vyhlášky. To znamená, že pri spojení piatich vecí, z ktorých každej hodnota veci je rovnaká: 120,23 €, je výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 3 vyhlášky nasledovný: $120,23 + \frac{4 \times 120,23}{3} = 280,54 \text{ €}$.

3

Režijný paušál na rok 2010 predstavuje sumu 7,21 €. Na základe toho celková výška náhrady trov právneho zastúpenia 684,84 € pozostáva z odmeny za nasledovné úkony právnej služby:

- prevzatie a príprava vecí 16.júna 210 – 280,54 € (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky),
- podanie žaloby na súd 17.júna 2010 – 280,54 € (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky),
- režijný paušál v roku 2010 – $2 \times 7,21 \text{ €} = 14,42 \text{ €}$ (§ 15 písm. a/, § 16 ods. 2, ods. 3 vyhlášky),
- daň z pridanej hodnoty 19% zo sumy 575,50 € ($280,54 + 280,54 + 14,42$) = 109,34 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

Chybu v písaní, resp. v počítaní krajský súd uviedol pri určení dane z pridanej hodnoty, preto ju Najvyšší súd Slovenskej republiky opravil.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 220 v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta Občianskeho súdneho poriadku zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7 S 11798/2010-25 zo dňa 6.októbra 2010 v časti výroku o náhrade trov konania, pretože nebol dôvod na jeho zrušenie ani potvrdenie, tak že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľom v prvom až piatom rade náhradu trov konania v sume 684,84 € do 10 dní od právoplatnosti rozhodnutia do rúk advokáta JUDr. E. K.

V rozsudku sp. zn. 5 Sžf 40/2007 sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal otázkou ocenenia hodnoty veci v správnom súdnictve peniazmi a na základe toho určenie základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 11 a nie podľa § 10 vyhlášky. V uvedenej právnej veci však Najvyšší súd Slovenskej republiky neposudzoval aplikáciu ustanovenia § 13 ods. 3 vyhlášky v spojených veciach v správnom súdnictve. Vzhľadom na to, že judikatúra súdov v správnom súdnictve, aj vo veci 5 Sžf 40/2007, bola premietnutá do ustanovenia § 11 ods. 4 vyhlášky a že vo veci 5 Sžf 40/2007 najvyšší súd neriešil spojenie viacerých vecí, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v predmetnej právnej veci 2 Sžf 51/2010 ním bližšie nezaoberal.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1, § 250v ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku podľa kritéria úspešnosti účastníkov konania, keď navrhovatelia neboli v konaní úspešní, nakoľko k zmene rozhodnutia krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania došlo z iných dôvodov, aké uvádzali v odvolaní (nie z dôvodu nesprávnej aplikácie § 13 ods. 3 vyhlášky ako tvrdili navrhovatelia, ale z dôvodu chyby v počítaní dane z pridanej hodnoty), odvolací súd im náhradu trov konania nepriznal a odporcovi v tomto konaní náhrada trov konania neprináleží.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 16. marca 2011

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Nikoleta Adamovičová